

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА

„ПРОФ. ДИМИТЪР КАЦАРОВ“ – ГР. СОФИЯ

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ДИРЕКТОР: ВЕНЕТА АЛ-ШЕРИФ

ДАТА: 10.09.2021 год.

ГОДИШНА ПРОГРАМА

ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ,
ТЕРАПЕВТИЧНА ПОДКРЕПА И СОЦИАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ДЕЦАТА
И УЧЕНИЦИТЕ ОТ СОЦИАЛЕН ПЕДАГОГ

В ЦСОП „ПРОФ. ДИМИТЪР КАЦАРОВ“- ГР. СОФИЯ

София, 2021 год.

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА ПРОГРАМАТА

С настоящата програма се представя помагачката роля на социалния педагог в ЦСОП в процеса на постигане на социални компетентности и изграждане на подкрепяща връзка с учениците и родителите.

Основна цел на социално-педагогическата работа е пълноценното адаптиране и интеграция на учениците със специални образователни потребности, подкрепа и подготовка за живота извън и след напускане на Центъра. Социално-педагогическата работа включва опознаване на учениците, проучване на проблемите им, както и причините за тяхното възникване и оказване на помощ за преодоляването им.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Подпомагане процеса по овладяване на знанията и умения за самостоятелен живот и живот в общността в условията на приобщаваща среда на ЦСОП на ученици с разстройства от аутистичния спектър, ученици със Синдром на Даун, ДЦП и умствена изостаналост, ХАДВ, ученици с множество с увреждания;
2. Социално – педагогическо въздействие при проблеми в групата, преодоляване на затруднения при определени психоемоционални състояния, социално – неприемливо поведение, агресия и превенция на насилието;
3. Работа със семействата на учениците със СОП, развитие на ресурса на учениците за социална адаптация при отчитане особеностите и възможностите на семейната и социална среда;
4. Работа с институциите и зачитане на социалните и човешките права на децата и учениците със СОП като пълноправни участници в обществото

III. ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цялостна оценка на нуждите на децата и учениците и участие в изготвянето и актуализирането на Планове за подкрепа, Индивидуалните учебни планове и Индивидуалните учебни програми;
2. Подкрепа чрез различни дейности, които в зависимост от индивидуалните особености, да компенсират определени затруднения и да развият умения за самостоятелен живот;
3. Въздействие и създаване на условия за възприемане от учениците на социално – приемливи норми, ценности и превенция на агресията и насилието;
4. Работа със семейното, социално и институционално обкръжение на учениците.

IV. ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ

1. Диагностична дейност:

Дейността се организира според конкретните нужди на отделното дете.

- Участие в диагностицирането на затрудненията в интелектуалната, личностната и поведенческата сфера на учениците и идентифициране на специфичните им образователни и терапевтични нужди;

- Разработване или реоценка на плана за подкрепа, който включва различни обучителни и терапевтични въздействия с цел стимулиране на различните области на развитие, усвояване на конкретни умения и навици, свързани с изграждането на автономия и разгръщане на индивидуалния потенциал на учениците;
- Изработване на Планове за подкрепа. Индивидуални учебни планове и Индивидуални учебни програми, което се извършва на екипно заседание и се обсъжда и приема с участието на родителите на учениците;
- Периодично /обикновено в края на първия учебен срок и в края на учебната година/ от екипа се прави оценка на постигнатите резултати и напредък на учениците.

2. Възпитателна и терапевтична дейност:

1) Формиране и развитие на умения за самостоятелен живот при учениците със СОП:

- Формиране на базови умения за самообслужване – децата да бъдат независими по отношение на лична хигиена, обличане, събличане, хранене, външен вид, използване на транспорт;
- Формиране на социално поведение и умения за общност – учениците да развият социални компетентности така, че да могат да се държат адекватно в среда, в каквата може да попаднат в живота;
- Развитие на речта и комуникативните умения с цел развитие на всички форми на общуване;
- Емоционално развитие;
- Образователно развитие;
- Интелектуално развитие.

2) Преодоляване на затруднения при определени психоемоционални състояния – социално неприемливо поведение, агресия, неспазване на правила. Превенция на насилието:

- овладяване на основни знания за моралните норми и формиране на съответни убеждения;
- адаптиране към съществуващата ценностно-нормативна система и изисквания на средата в Центъра и извън него;
- създаване на ситуации, с които да се редуцира емоционалното реагиране и да се търсят възможности за стимулиране на социално приемливо поведение

3) Изграждане на граждански и трудови компетентности при учениците

3. Координираща дейност

- дейност съвместно с ЕПЛР в общообразователните и професионални училища;
- работа с педагогическия персонал с ръководителите на паралелки и терапевтите;
- активно работа с родителите, срещи с тях, с представители на родителското настоятелство и пр.
- посредничество при решаване на спорове между ученици, учители, непедагогически персонал;
- Организиране на срещи с учителите, терапевтите, медицинското лице и други помагачи професионалисти за обсъждане на възникнали проблеми, методи на работа и пр.;

- Посредничество при контактите с обществените институции. Подпомагане при затруднения на заобикалящата ни среда и непълноправно общественото отношение, бариери от социално и/ или правно естество, т.к увреждането се получава в резултат на взаимодействието на здравни състояния, лични фактори и фактори на заобикалящата среда.
- Търсене на съдействие от органите по закрила на детето – АСП, ДАЗД, МВР, при констатирана родителска negliжираност или на риск за отпадане от образователната система, отношенията родители-деца, конфликтите в семейството и пр. – фактори, които действат деструктивно на адаптацията на децата.
- Търсене на съдействие и експертна подкрепа от съответните медицински, образователни, правни и др. институции по възникнали въпроси

4. Консултативна дейност:

1) Работа със семействата на учениците със СОП:

- Установяване на ресурсите за работа със семействата за подобряване на грижите за учениците;
- Подкрепа на родителя или семейството да преодолеят определени проблеми;
- По-оптимално - идентифициране на ресурсите както в непосредствено обкръжение на семейството, така и във вторичната социална мрежа - мрежата на институциите и организациите;
- Обсъждане на постигнатите резултати

2) Консултиране на учениците и увеличаване на способностите им да се приспособяват към социалните изисквания;

- a. Консултации с учители и терапевти;
- b. Консултации с медицински лица, представители на външни институции

3) Административна дейност

- a. Изпълняване и прилагане на изискванията на текущата образователна и социална политика;
- b. Изготвяне на писма, справки и др.

V. ФОРМИ НА РАБОТА

1. Групови и индивидуални терапевтични сесии;
2. Групови тренинги;
3. Екипни заседания.

VI. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ТЕРАПЕВТИЧНИЯ ПРОЦЕС

1. Развитие на социалните компетентности на учениците:

- адаптиране на учениците към образователната среда;
- развитие на умения за самостоятелност;
- формиране на умения за взаимопомощ и взаимодействие у децата, умения за търсене и даване на социална подкрепа;
- формиране на позитивни социални нагласи при децата. Работа в тази насока трябва до стимулира положителни преживявания, да дава възможност за споделяне на емоциите, за формиране на увереност.
- активизиране на отношенията и контактите им и преодоляване на отчуждението и пасивността им в средата;
- формиране на емпатия и умения за поддържане на отношения;
- формиране на трайни интереси, мотиви, убеждения;

- увеличаване на способностите на учениците да се приспособяват към социалните изисквания;
- предпазване от развитие на поведение при учениците в негативна посока - употреба и злоупотреба с алкохол, наркотици, престъпно поведение и др.
- изграждане на самостоятелност и формирането на умения за независимо поведение.
- развитие на умствените сили и възможности и интелектуално развитие, което включва както обучителни и терапевтични въздействия, така и взаимодействията в групата и социума: „компенсирането“ на социалната "неприемливост", адаптиране към социално позитивни изисквания и условия на живот;
- адаптиране към съществуващата ценностно-нормативна система и изисквания на средата в Центъра и извън него;
- овладяване на основни знания за моралните норми и формиране на съответни убеждения;
- умение да се съпреживява, съчувства, помага.
- формиране на комуникативни способности и умения за социално представяне - усвояване стиловете на общуване, усвояване на етикет;
- овладяване на определен запас от знания за природата, обществото, човека, явяващи се предпоставка за мисловната дейност; стимулиране и изграждане на тази основа на цялостна представа за света като цяло;

2. Развитие на гражданските и трудовите компетентности на учениците

3. Подкрепа и подобряване на възможностите на семейната и социална среда, оценяване на ресурса на родителя /семейството/.

- постигане на решения за коригиране на резултатите както от биологично детерминирани затруднения, така и от социално обусловени негативни влияния - акцентира се в/у действията, които родителят трябва да извърши и да подпомага действията на центъра за да се постигне решение на проблема.
- подкрепа на родителя или семейството да преодолеят проблем, за да функционират социално, по-оптимално - идентифициране на ресурсите както в непосредствено обкръжение на семейството, така и във вторичната социална мрежа - мрежата на институциите и организациите.
- съвместно обсъждане на постигнатите резултати
- търсене на възможности за живот в общността и извън Центъра;
- акцентът в развитието на уменията, навичките и изграждането на познавателен и соц. потенциал на учениците със СОП да продължи извън Центъра и след завършване на обучението в ЦСОП.
- По добро взаимодействие с институциите
- Преодоляване на затруднения на заобикалящата ни среда и непълноправно общественото отношение, бариери от социално и/ или правно естество, т.к увреждането се получава в резултат на взаимодействието на здравни състояния, лични фактори и фактори на заобикалящата среда.
- По – добро взаимодействие с органите по закрила на детето – АСП, ДАЗД, МВР при констатирана родителска negliжираност или на риск за отпадане от

образователната система, отношенията родители-деца, конфликтите в семейството и пр. – фактори, които действат деструктивно на адаптацията на децата.

VII. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ НА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА

- наблюдение;
- консултации – с ученици, специални педагози, терапевти, родители и др.
- консултации и разговори с учениците;
- изграждане на ситуации на общуване, които да стимулират самоизявата на личността в речев и поведенчески план.
- стимулиране учениците /според възможностите им/ към овладяване на основните мисловни операции - анализ, синтез, сравнение, обобщение;
- включване на семейство, приятели, организиране и участие в празници, групови мероприятия.
- игри с правила; творчески игри; беседи;
- групово общуване;
- обучаваща соц. ситуация, която да се характеризира с информационен обмен и механизми за контрол и обратна връзка.
- екипна среща

Регистриране постиженията на учениците:

Първо ниво

Целите, задачите и приоритетите, включени в терапевтичната програма, засягат предимно различни сфери на развитие: моторика, общуване, познавателни процеси и т.н., но и успеваемостта на учениците се интерпретира от гледна точка на същите сфери:

1. Ученикът проявява дисциплинираност и последователност в работата си;
2. Ученикът търси подкрепата на учителя;
3. Ученикът изразява вербално /невербално/, че съответното съдържание му е познато;
4. Ученикът разпознава личности и по възможност произнася имената им;
5. Ученикът демонстрира постижения като участва в игри.

Второ ниво

1. На учителя
2. Ученикът търси подкрепа, назовава /разпознава познати /имена, обекти
3. Ученикът вярно сортира по зададени критерии нагледни материали
4. Ученикът използва някои специфични термини и понятия

Трето ниво

1. Ученикът използва някои специфични термини и понятия;
2. Ученикът обяснява/дава пример за явление или процес от природната или обществената среда;
3. Ученикът изразява мнение по зададен въпрос